

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

КАФЕДРА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри Н.П. Волкова

“16” червня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Інноваційні педагогічні системи XXI століття»

для спеціальності

015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 14 від 16.06.2020 р.

м. Дніпро
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційні педагогічні системи XXI століття» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» / С.В. Сапожников. – Д.: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. – 20 с.

Розробник: С.В. Сапожников д.п.н., проф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи
Протокол від 16.06.2020 р. № 14

ЗМІСТ

1. Програма навчальної дисципліни	3
2. Заплановані результати навчання. Матриця формування і оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти з дисципліни	5
3. Орієнтовний перелік питань підсумкового контролю	9
4. Порядок оцінювання результатів навчання	10
5. Рекомендована література (основна, допоміжна)	16
6. Інформаційні ресурси в Інтернеті	16

Виклики цивілізації, зокрема, згадувані у доповідях Римського Клубу і ЮНЕСКО, ставлять особливі завдання перед усіма системами освіти. Вони вказують на шанси небувалого розвитку особистості та різних соціальних груп, застосування нових інформаційних технологій в освіті, можливість радикального збільшення ефективності навчання. Одночасно сучасна цивілізація спричинює багато екзистенційних, демографічних, екологічних та моральних загроз. Уникнення цих небезпек і якнайкраще використання нових шансів є важливими завданнями для освітніх систем багатьох країн

У сучасних умовах інтенсифікації різноманітних процесів інформаційного суспільства, де наявні знання швидко втрачають свою актуальність і замінюються новішими, зростає потреба в якійсій освіті на всіх її рівнях. Освіта є предметом постійної оцінки (і переважно критичної) у багатьох країнах світу, а також амбітних планів щодо її реформування. Та це не проста справа, і, як підкреслюють політики зі сфери освіти, реформа повинна бути не лише завданням Міністерства освіти і науки України, а всенародною проблемою, бо вона стосується всіх громадян та безпеки країни, а особливо економічної. В Україні здійснюється перебудова більшої частини системи освіти, її зближення до західноєвропейських зразків. Зміни включають, зокрема, вибір нової освітньо-стратегічної парадигми, розширеного спектру цілей середньої та вищої освіти, нових теоретичних і практичних підходів у підготовці молодшої генерації суспільства ХХІ ст. Істотними напрямками змін стали децентралізація, демократизація та усупільнення освіти.

Дану навчальну дисципліну уведено за побажаннями аспірантів та стейкхолдерів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні педагогічні системи ХХІ століття» є забезпечення загальної теоретичної й практичної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з питань системного аналізу провідних інноваційних педагогічних систем ХХІ століття та основних тенденцій їх розвитку у сучасному світовому освітньому просторі, яка слугуватиме основою для науково-дослідницької та викладацької діяльності та зможе забезпечити відповідну освітню підтримку їх науковим дослідженням.

При вивченні дисципліни вирішуються такі основні **завдання**:

– опанувати концептуальними та методологічними знаннями в галузі системного аналізу провідних інноваційних педагогічних систем ХХІ століття, психологічного й технологічного забезпечення освітнього процесу, проведення наукового дослідження;

– забезпечити розуміння цілісного процесу становлення і розвитку зарубіжних інноваційних педагогічних систем вищої освіти, сучасних тенденцій розвитку вищої школи в контексті творення Європейського регіону вищої освіти, її інтернаціоналізації;

– формувати творче, професійно-педагогічне мислення і діяльність за рахунок виконаних індивідуальних теоретичних і практичних завдань, які дозволяють моделювати дії майбутніх педагогів-дослідників під час навчання в системі освіти дорослих, навчання дорослих у системі бізнес-шкіл;

– творчо застосовувати в науково-дослідницькій та практичній діяльності прогресивні наукові ідеї, педагогічні інновації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен набути такі результати навчання:

1. Знання: усвідомлювати й здійснювати критичний аналіз методологічних засад інноваційних педагогічних систем ХХІ століття, закономірностей та загальних тенденцій їх розвитку, критично осмислювати теорії, основні концепції, інноваційні системи сучасної професійної освіти і застосовувати одержані знання для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і спрямованих на їх розширення та поглиблення, демонструвати знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань в зарубіжному й вітчизняному освітньому просторі щодо інноваційних педагогічних систем ХХІ століття, володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

2. Уміння: планувати, організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері вищої професійної освіти на відповідному фаховому рівні, застосовувати новітні методи та інструментальні засоби освітніх досліджень, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики, публічно представляти результати досліджень та інновацій в галузі вищої та професійної освіти, обговорювати і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовуючи сучасні засоби візуальної презентації, вільно презентувати перед фахівцями і нефахівцями результати досліджень щодо науково-методичного забезпечення вищої та професійної (у тому числі, дистанційної та післядипломної) освіти та власного наукового дослідження.

3. Комунікація: формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу, використовувати академічну українську та іноземну мови, сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.

4. Автономність і відповідальність: проектувати й реалізовувати індивідуальну наукову траєкторію, застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного дослідницького стилю.

1. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. СВІТОВІ, РЕГІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ ХХІ СТОЛІТТЯ

Тема 1. Педагогічні інноваційні системи у структурі наукового знання

Різновиди педагогічних систем Основні ознаки традиційних освітніх систем. Феноменологічні ознаки інноваційної педагогічної системи. Фактори

створення інноваційної педагогічної системи. Сутність сфери інноваційної діяльності. Пріоритетність проблем педагогічної інноватики серед проблем наукової педагогіки. Науковий статус понять «інновація», «педагогічна інновація», «інноваційні процеси в системі освіти». Сфера інноваційної діяльності. Основні етапи (наука, дослідження, розроблення, виробництво, використання) та стадії (наука — техніка — виробництво) інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів.

Складові педагогічної інноватики: педагогічна неологія як вчення про створення нового у педагогіці; педагогічна аксіологія як вчення про сприймання нового; педагогічна праксіологія як теорія застосування педагогічних нововведень. Закони перебігу інноваційних процесів у системі освіти. Класифікація педагогічних інновацій. Структури інноваційних процесів: 1) розробка (створення або пошук і адаптація) нововведення; 2) вивчення створеного: оцінка експертами, експериментальна дослідна перевірка, науково-педагогічна експертиза; 3) доробка спеціалістами; 4) впровадження у практику; 5) подальший розвиток предмета інновації. Динаміка розвитку інноваційного освітнього процесу. Завдання педагогічної інноватики на сучасному етапі.

Тема 2. Формальна, інформальна та неформальна освіта як інноваційні педагогічні системи у глобалізованому світі

Система неформальної освіти у контексті неперервної освіти та людського розвитку. Поняття формальної, неформальної та інформальної освіти. Пріоритетні соціально-економічні умови неформальної освіти як мобільного й оперативного виду освіти дорослих: глобалізація, відкритість, інформатизація й цифровізація, інтернаціоналізація, інтеграція, швидка зміна ринку професій, демографічні зміни, сталий розвиток, прискорене впровадження суб'єктами підприємництва інформаційного забезпечення, інтенсивний розвиток комерційного підприємництва та розширення сфери послуг. Рівні соціально-економічних змін, у яких розвивається неформальна освіта дорослих. Визначальні поняття розуміння результату педагогічної діяльності науково-педагогічних працівників в умовах неформальної освіти.

Тема 3. Системи вищої та професійної освіти країн Європейського Союзу у сучасному освітньому просторі

Основні категорії освіти країн Європейського Союзу: вища та професійна освіта. Основні параметри структури вищої та професійної освіти європейських країн. Етапи та зміст освіти, види освіти, структура систем вищої та професійної освіти країн Європейського Союзу та її особливості. Рівні вищої освіти її ступеневість та специфіка кваліфікацій, типи закладів вищої освіти, академічних рівнів та ступенів.

Тема 4. Система післядипломної та дистанційної освіти у сучасному дискурсі

Сучасна цивілізація і післядипломна та дистанційна освіта. Необхідність професійної підготовки високого рівня. Держава, корпорації, суспільні інституції, що зацікавлені в зростанні рівня освіченості громадян. Проблеми всезагальності дистанційної та післядипломної освіти. Вплив глобалізації та інформатизації на організацію вищої освіти. Дистанційна освіта, її розповсюдження.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ В ОПИСІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Тема 5. Основні типи світових інноваційних систем вищої освіти. Інноваційно орієнтовані стратегії. Особливості трансформації світової системи вищої освіти у XXI столітті

Інтернаціоналізація вищої освіти як об'єктивний процес, що передбачає всебічне зближення національних освітніх систем, їх взаємодоповнюваність, перетворення вищої освіти на світову соціальну систему. Відмінні риси «атлантичної моделі» системи вищої освіти. «Континентальна модель» системи вищої освіти. Північноєвропейські системи освіти.

Причини інтернаціоналізації вищої освіти: політичні – демократизація світової спільноти, розвиток інтеграційних процесів в політичній і соціальній сферах; економічні – глобалізація економіки і технологій, вимоги світового і регіональних ринків праці; культурні та ідеологічні – ріст міжнародної відкритості і діалог національних культур, які розвиваються; академічні – інтернаціональний характер наукових знань, універсальна основа освіти і науково-дослідної діяльності, формування міжнародних стандартів якості; інформаційні – нові інформаційні технології, глобальні мережі.

Стратегії та етапи інтернаціоналізації вищої освіти в зарубіжних країнах.

Тема 6. Характеристики провідних світових інноваційних педагогічних систем вищої освіти

Основні регіони розвитку вищої освіти у світі. Європейський регіон, його особливості. Чорноморський регіон, його характерні особливості. європейський регіон, його специфічні риси. Провідні світові рейтинги університетів. Критерії визначення рейтингу закладів вищої освіти. Найвідоміші університети світу. Популярність зарубіжної вищої освіти. Міжнародні угоди щодо формування регіональних освітніх просторів. Пошук шляхів обміну студентами та трансферу їх навчальних досягнень. Угоди про визнання дипломів. Нострифікація.

Тема 7. Основні тенденції розвитку інноваційних педагогічних систем вищої освіти XXI столітті

Основні тенденції розвитку інноваційних педагогічних систем у світовій педагогічній практиці. Теоретичний аналіз зарубіжних і вітчизняних моделей інноваційних педагогічних систем. Порівняльний аналіз національних інноваційних педагогічних систем вищої освіти: переваги і недоліки. Можливості навчання за кордоном. Конкурентноспроможність країн у продажу освітніх послуг. Напрями дослідження перспектив розвитку інноваційних педагогічних систем вищої освіти провідними міжнародними міжурядовими і неурядовими організаціями.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр	Результати навчання
	Знання
PH 2	PH 2.1. Усвідомлювати й здійснювати критичний аналіз методологічних засад інноваційних педагогічних систем ХХІ століття, закономірностей та загальних тенденцій їх розвитку.
PH 3	PH 3.1. Критично осмислювати теорії, основні концепції, інноваційні системи сучасної професійної освіти і застосовувати одержані знання для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і спрямованих на їх розширення та поглиблення.
PH 6	PH 6.1. Демонструвати знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань в зарубіжному й вітчизняному освітньому просторі щодо інноваційних педагогічних систем ХХІ століття. PH 6.2. Володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
	Уміння
PH 10	PH 10.1. Планувати, організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері вищої професійної освіти на відповідному фаховому рівні, застосовувати новітні методи та інструментальні засоби освітніх досліджень, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики
PH 11	PH 11.1. Публічно представляти результати досліджень та інновацій в галузі вищої та професійної освіти, обговорювати і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовуючи сучасні засоби візуальної презентації. PH 11.2. Вільно презентувати перед фахівцями і нефахівцями результати досліджень щодо науково-методичного забезпечення вищої та професійної (у тому числі, дистанційної та післядипломної) освіти та власного наукового дослідження
	Комунікація
PH 15	PH 15.1. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію

	для фахівців та широкого загалу.
PH 19	PH 19.1. Використовувати академічну українську та іноземну мови, сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.
Автономність і відповідальність	
PH 23	PH 23.1. Проектувати й реалізовувати індивідуальну наукову траєкторію, застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного дослідницького стилю.

**МАТРИЦЯ
ФОРМУВАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ АНДРАГОГІКИ» З
УРАХУВАННЯМ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема	Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СВІТОВІ, РЕГІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ ХХІ СТОЛІТТЯ					
1. Педагогічні інноваційні системи у структурі наукового знання	ІК 1, КС-7	PH 2, PH 15	PH 19, PH 15.1	Лекція, семінар, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел	Участь у дискусії, письмові відповіді на питання
2. Формальна, інформальна та неформальна освіта як інноваційні педагогічні системи у глобалізованому світі	ІК 1, КС-9, КС-14	PH 6, PH 11, PH 15.1	PH-3, PH 11.2, PH 15.1	Проблемна лекція, лекція-роздум, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, семінар-вирішення ситуаційних задач аналіз конкретних ситуацій (case-study), виконання проектів	Участь в дискусії (семінарі, диспуті, дебатах, мозковому штурмі тощо), есе
3. Системи вищої та професійної освіти країн Європейського Союзу у сучасному	ІК 1, КС-14	PH 15.1, PH 11	PH 15.1, PH 19	Вирішення проблемних ситуацій, семінар-	Участь в імітаційному моделюванні, вирішення задач

освітньому просторі				вирішення ситуаційних задач аналіз конкретних ситуацій (case-study), імітаційні методи,	(проблемних ситуацій)
4. Система післядипломної та дистанційної освіти у сучасному дискурсі	ІК 1, КС-14, КС-7	РН 3, РН 6, РН 11	РН-3, РН 6, РН 15.2	Проблемна лекція, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, робота в мікрогрупах, семінар-вирішення ситуаційних задач аналіз конкретних ситуацій (case-study), презентації, пошук в Інтернет	Усні відповіді на запитання, вирішення задач (проблемних ситуацій), розв'язання задач, оцінювання презентації
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ В ОПИСІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ					
5. Основні типи світових інноваційних систем вищої освіти. Інноваційно орієнтовані стратегії. Особливості трансформації світової системи вищої освіти у XXI столітті	ІК 1, КС-9, КС-7, КС-14	РН 3, РН 6, РН 10, РН 11, РН-23	РН 3, РН 6, РН 10, РН 15.1	Проблемна лекція, «круглий стіл» за тематикою самостійної пошукової роботи, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, робота в мікрогрупах, семінар-вирішення дослідницьких задач (case-study), презентації, проектна робота, пошук в Інтернет	Участь у дискусії, розв'язання винахідницьких, ситуаційних завдань
6. Характеристики провідних світових інноваційних педагогічних систем вищої освіти	ІК 1, КС-1, КС-14	РН-2, РН 11	РН 11.2, РН-23	Імітаційні методи, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, робота в мікрогрупах, проектна робота, пошук в Інтернет	Участь в імітаційному моделюванні, вирішення задач (проблемних ситуацій), дослідницький проект, оцінювання презентації (індивідуальної)

					презентації)
7. Основні тенденції розвитку інноваційних педагогічних систем вищої освіти XXI столітті	ІК 1, КС-7, КС-9, КС-1	РН 3, РН 6, РН 23	РН-3, РН 6, РН-11, РН 23	Семинар-дебати, семинар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, робота в мікрогрупах, семинар-вирішення ситуаційних задач (case-study), презентації, проектна робота, пошук в Інтернет, тести	Усні відповіді на запитання, участь у дебатах, розв'язання ситуаційних завдань (ситуацій-проблеми, ситуацій-ілюстрації, ситуацій-попередження)

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Наведіть та схарактеризуйте основні інноваційні педагогічні системи.
2. Наведіть та обґрунтуйте основні ознаки традиційних освітніх систем.
3. Наведіть та схарактеризуйте феноменологічні ознаки та фактори створення інноваційної педагогічної системи.
4. Охарактеризуйте сутність сфери інноваційної діяльності.
5. Опишіть пріоритетність проблем педагогічної інноватики серед проблем наукової педагогіки.
6. Розкрийте та проаналізуйте науковий статус понять «інновація», «педагогічна інновація», «інноваційні процеси в системі освіти». Сфера інноваційної діяльності. Основні етапи (наука, дослідження, розроблення, виробництво, використання) та стадії (наука — техніка — виробництво) інноваційного процесу.
7. Наведіть та проаналізуйте основні існуючі моделі інноваційного процесу. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів.
8. Визначте складові педагогічної інноватики.
9. Наведіть та розкрийте сутність законів перебігу інноваційних процесів у системі освіти та класифікацію педагогічних інновацій.
10. Розкрийте та опишіть структуру інноваційних процесів.
11. Схарактеризуйте систему неформальної освіти у контексті неперервної освіти та людського розвитку.
12. Надайте визначення та схарактеризуйте поняття формальної, неформальної та інформальної освіти.
13. Визначте основні пріоритетні соціально-економічні умови неформальної освіти як мобільного й оперативного виду освіти дорослих: глобалізація, відкритість, інформатизація й цифровізація, інтернаціоналізація, інтеграція, швидка зміна ринку професій, демографічні зміни, сталий розвиток, прискорене впровадження суб'єктами підприємництва інформаційного забезпечення, інтенсивний розвиток комерційного підприємництва та розширення сфери послуг.
14. Розкрийте сутність основних категорій освіти країн Європейського Союзу: вища та професійна освіта, основні параметри її структури.
15. Схарактеризуйте існуючу систему післядипломної та дистанційної

освіти, визначте її роль у сучасній цивілізації.

16. Визначте та проаналізуйте проблеми всезагальності дистанційної та післядипломної освіти. Оцініть вплив глобалізації та інформатизації на організацію вищої освіти.

17. Розкрийте сутність поняття „інтернаціоналізація вищої освіти”, її причини та наведіть основні риси «атлантичної та континентальної моделей» систем вищої освіти.

18. Наведіть та проаналізуйте основні міжнародні угоди щодо формування регіональних освітніх просторів. Надайте характеристику Європейському та Чорноморському регіонам.

19. Розкрийте сутність стратегії та проаналізуйте основні етапи інтернаціоналізації вищої освіти в зарубіжних країнах.

20. Проаналізуйте існуючу в Україні систему дистанційної освіти та визначте її основні перспективи.

21. Проаналізуйте існуючу в Україні систему післядипломної освіти та визначте її основні перспективи.

22. Визначте та проаналізуйте основні напрями розвитку вищої освіти в світі у XXI ст.

23. Наведіть та проаналізуйте основні напрями розвитку інноваційних педагогічних систем в світі у XXI ст.

24. Визначте та проаналізуйте основні інноваційні процеси у вищій школі (на вибір: США, Великобританія, Японія, Греція, Кітай).

25. Виконайте порівняльний аналіз національних систем підготовки педагогічних кадрів (на вибір: США, Великобританія, Японія, Греція, Кітай).

26. Наведіть та проаналізуйте основні фактори, які визначають стан і напрями розвитку вищої та професійної освіти у сучасних зарубіжних країнах.

27. Проаналізуйте основні аспекти функціонування провідних моделей організації й управління закладами вищої освіти.

28. Наведіть та проаналізуйте основні інноваційні форми, методи і технології навчання у закладах вищої освіти зарубіжних країнах.

29. Розкрийте основні регіональні особливості розвитку вищої освіти в світі.

30. Спрогнозуйте розвиток провідних інноваційних педагогічних систем в Чорноморському регіоні.

31. Розкрийте та проаналізуйте основні внутрішні системні імперативи модернізації вищої школи.

32. Визначте та проаналізуйте основні тенденції розвитку вищої освіти в світі.

33. Наведіть та проаналізуйте основні напрями дослідження та перспективи розвитку вищої освіти провідними міжнародними міжурядовими і неурядовими організаціями.

4. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкова оцінка по дисципліні виставляється за 100-бальною шкалою згідно „Положення про організацію освітнього процесу”. Завданнями поточного модульного контролю знань здобувачів є перевірка та оцінка:

- а) систематичності та активності роботи здобувача на аудиторних заняттях;
- б) виконання завдань, виданих для самостійного опрацювання;
- в) виконання модульних контрольних завдань;
- г) розуміння та засвоєння матеріалу, набутих навичок та вмінь самостійно опрацьовувати матеріал, самостійно працювати з літературою та іншими джерелами, осмислювати та узагальнювати зміст теми та розділу, а також умінь усно чи письмово подавати матеріал у вигляді презентації, відповідей на запитання тощо.

Результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти входять як складові елементи до загальної (остаточної) оцінки знань здобувачів з певної дисципліни.

Оцінка рівня роботи аспіранта на семінарських (практичних) заняттях здійснюється в межах 60 балів: 20% участь у діалогічно-дискусійних технологіях; 10% участь в ігрових, тренінгових, фасилітаційних технологіях, 20% модульна контрольна (дослідницьке завдання, кейс), 30% індивідуальний дослідний проект. 20% презентація (усна, мультимедіа).

Аспірант допускається до екзамену, якщо за результатами роботи протягом семестру він отримав не **менше 36 балів**. Якщо за результатами оцінювання роботи аспіранта на семінарських заняттях він отримав менше 36 балів, він не допускається до екзамену. Викладач, який веде семінарські заняття, визначає перелік завдань, що повинні бути виконані аспірантом для допуску до екзамену. У разі їх виконання аспірант допускається до екзамену з оцінкою роботи на семінарських заняттях 36 балів.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів (включно). Екзамен проводиться у вигляді письмової роботи, що містить завдання з розв'язання задач та аналізу ситуацій. Якщо аспірант за результатами підсумкового екзамену набрав менше 24 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку, незалежно від його результатів за іншими складовими. Повторне складання екзамену після оцінки FX оцінюється 24 балами, якщо його складено та 0 балів, якщо не складено.

Розподіл балів за змістовими модулями, темами та формами діагностики

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Індивідуальне завдання №1	10	Аспірант здатний самостійно здобувати і використовувати, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання індивідуального завдання, презентувати його й проаналізувати отримані результати.
2	Модульна контрольна робота №1	15	Аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань,

			використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, може вільно висловлювати власні судження й презентувати власне розуміння питання. Правильно вирішив усі тестові завдання за темами змістового модуля №1
3.	Участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 1	5	Аспірант активно бере участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 1
4	Індивідуальне завдання №2	10	Аспірант здатний самостійно здобувати і використовувати, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання індивідуального завдання, презентувати його й проаналізувати отримані результати.
5	Модульна контрольна робота №2	15	Аспірант виконав завдання-кейс, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2
6	Участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 2	5	Аспірант активно бере участь у дискусіях, дебатах, диспутах, участь в ігрових технологіях під час проведення занять з модулю 2
5.	Підсумковий контроль	40	Аспірант виконав тестові завдання та навіть аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

Критерії оцінювання під час аудиторних занять Критерії оцінювання навчальних досягнень

5 балів. Оцінюється робота аспіранта, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

4 бали. Оцінюється робота аспіранта, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

3 бали. Оцінюється робота аспіранта, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

2 бали. Оцінюється робота аспіранта, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

1 бал Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. 0 балів Оцінюється робота аспіранта, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критеріями оцінювання анотацій наукових статей є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.

Критерії оцінки знань здобувачів під час виконання модульної контрольної роботи

Письмова модульна контрольна робота з елементами тестування (20 балів)	Критерії оцінки
13-15	Аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, може вільно висловлювати власні судження й презентувати власне розуміння питання. Правильно вирішив усі тестові завдання за темами змістового модуля.
10-12	Аспірант в цілому володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його презентує, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Проте, при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, не завжди може вільно висловлювати власні судження й сформулювати власне розуміння питання. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
7-9	Аспірант не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його під час відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, має ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень; правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Аспірант частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки, має значні ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень; правильно вирішив окремі тестові завдання.

Критерії оцінки знань здобувачів під час виконання індивідуального завдання (проекту)

Індивідуальне завдання (проект) (10 балів)	Критерії оцінки
9-10	Аспірант самостійно здобув і використав, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання актуального й професійно спрямованого індивідуального завдання, аргументовано презентує його,

	виявляючи комунікативну гнучкість під час обговорення, нестандартність мислення
6-8	Аспірант самостійно здобув і використав, в тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання та вміння для виконання актуального й професійно спрямованого індивідуального завдання, проте під час презентації відчуває труднощі, не завжди виявляє комунікативну гнучкість під час обговорення, нестандартність мислення
4-7	Аспірант використав лише лекційний матеріал для виконання індивідуального завдання, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його; під час відповідей на запитання відчуває труднощі, допускаючи при цьому суттєві неточності, має ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень
1-3	Аспірант використав лише лекційний матеріал для виконання індивідуального завдання, поверхово (без аргументації та обґрунтування) презентує його; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки, має значні ускладнення щодо вільного висловлення власних суджень

Відповідь на семінарському (практичному) занятті оцінюється за наступними критеріями: 5 балів – аспірант у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. 2 бали – аспірант володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні. 1 бал – аспірант загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

За участь у **розв'язуванні ситуаційних задач:** 3 бали нараховуються якщо аспірант:

- встановив характер проблеми та визначив стратегію її вирішення;
- робить аргументовані висновки;
- рецензує відповідь свого колеги із вказівкою на здобутки та недоліки.

(Рецензія повинна враховувати самостійність суджень, здатність аргументовано вести дискусію та відстоювати свою точку зору).

Тестовий контроль проводиться за підсумками вивчення розділу дисципліни та дає змогу визначити рівень теоретичних знань з курсу. Аспірант має право підтвердити, або підвищити свій рейтинговий показник, набраний в ході роботи на лекціях, семінарських та заняттях. Тестування проводиться в письмовому виді або з використанням комп'ютера. Кількість тестувань відповідає кількості розділів відведених на вивчення цього курсу. Тест вважається складеним, якщо виконано не менше 60% завдань.

Загальні критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Оцінка за національною (чотирибальною) шкалою	Шкала рейтингу Університету імені Альфреда Нобеля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Характеристики представленої студентом відповіді
5 (відмінно)	90-100	A	Аспірант демонструє глибоке знання з дисципліни; здійснює системний аналіз існуючих інноваційних педагогічних систем; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблеми організації інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних; вміє створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу. За час навчання при проведенні практичних занять, виконанні індивідуальних / контрольних завдань виявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусію, відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.
4 (дуже добре)	82-89	B	Аспірант припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння основних понять навчальної дисципліни; демонструє знання різноманітних підходів до вирішення проблем, що пов'язані із запровадженням інноваційних педагогічних систем; вміє створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу. За час навчання при проведенні практичних занять, виконанні індивідуальних / контрольних завдань виявив вміння самостійно вирішувати завдання, долучатись до дискусій, пояснювати прийняті рішення.
4 (добре)	75-81	C	Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння основних понять навчальної дисципліни; відповідає на питання, але дає лише виклад базових аргументів і доказів, які пропоновані в лекціях і рекомендованих джерелах; є деякі незначні упущення і неточності, але без серйозних помилок під час створення умов конструктивної взаємодії з суб'єктами навчально-виховного процесу, обговоренні різноманітних питань; має незначні ускладнення в обґрунтуванні власних думок.
3 (задовільно)	67-74	D	Аспірант припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції щодо розуміння основних понять навчальної дисципліни; відповідає на питання, які пропоновані лише в лекціях; є упущення і неточності під час оцінювання концепцій і теорій
3 (достатньо)	60-66	E	Аспірант має значні ускладнення щодо розуміння основних понять навчальної дисципліни; є помилки у відповідях на питання, які розкрито в лекціях; допускає значну кількість грубих помилок під час обговорення різноманітних питань, які може усувати лише з допомогою викладача; має ускладнення у виборі й

			реалізації засобів комунікації залежно від цілей і завдань, що вирішуються в освітньому процесі. Під час навчання лише інколи виявляв вміння самостійно вирішувати завдання, долучатись до дискусій, пояснювати прийняті рішення.
2 (незадовільно)	35-59	FX	Аспірант невірно визначає основні поняття навчальної дисципліни; може відтворити лише окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни аспірант виконав, проте працював пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими
2 (незадовільно)	1-34	F	Аспірант не здатний продемонструвати розуміння основних понять навчальної дисципліни; не демонструє будь-яких знань або розуміння основних питань дисципліни; демонструє фундаментальне нерозуміння предмета.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навч. посіб. Ніжин: НДПУ, 2002. 139 с.
2. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2015. 348 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 23).
3. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І.В. Артёмова; [уклад.: І.В. Артёмов, А.В. Шершун, С.В. П'ясецька-Устич]. Ужгород: ПП «АУТДОР – ШАРК», 2015. 160 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 25).
4. Інновації у вищій освіті: концептуальні і правові основи: навчальний посібник-хрестоматія / уклад. і коментар: І.В. Артёмов, О.М. Ващук, А.В. Гусь. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 336 с.(Серія «Євроінтеграція: український вимір. Вип. 24»).
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

Допоміжна

1. Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексеєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. К.: Інформ. системи, 2010. 342 с.
2. Богданова І.М. Педагогічна інноватика. Одеса, 2010. 148 с.
3. Бурич И.Т. Педагогическая инноватика. М.: Педагогика, 2008. 236 с.
4. Докучаєва В.В. Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем: дис. д-ра пед. наук : 13.00.04 / Докучаєва Вікторія Вікторівна. – Луганськ, 2007. – 481 с.
5. Зарубіжна система вищої освіти: навч. посібн. / авт. упоряд. М.І. Гагарін. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 102 с.

6. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи). К.: Грамота, 2003. 216 с.
7. Лупак Н. Педагогічна інноватика у вищій школі в контексті світових тенденцій розвитку освітніх систем. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: педагогіка. 2018. № 1. С. 12-19.
8. Инновационная педагогика: Уч. пос./сост. С.А. Хахомов и др. Минск, 2014. 202 с.
9. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху /упор. Г.О. Сиротенко. Полтава, 2016. 124 с.
10. Кучеренко Д.Г. Стратегії розвитку освітніх систем країн світу: Монографія. К. : ІПК ДСЗУ, 2011. 312 с.
11. Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі: монографія / Н.М. Авшенюк, В.О. Кудін, О.І. Огієнко. К.: Пед. думка, 2011. 232 с.
12. Сапожников С.В. Тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в країнах Чорноморського регіону: дис. д-ра пед. наук : 13.00.04 / Сапожников Станіслав Володимирович. – Ялта, 2014. – 630 с.
13. Фініков Т.В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна. К: Таксон, 2002. 246 с.
14. Хуторской А. В. Педагогическая инноватика: методология, теория, практика : науч. изд. / А. В. Хуторской. – М. : УНЦ ДО, 2005. – 222 с.
15. Юринець З. В., Задорожний Д. Б., Звір В. В. Розвиток інноваційної діяльності в Україні та світі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.10. С. 282–291.

НОРМАТИВНА БАЗА

1. Закон України «Про інноваційну діяльність». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 16.01.2019).
3. Про затвердження національних стандартів, змін до національних стандартів, змін до державних класифікаторів України, скасування нормативних документів та державного класифікатора України : Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики: від 26 лютого 2007 року № 40. URL: <https://ips-dev.ligazakon.net/document/view/FIN26480/> (дата звернення 14.12.2017).
4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> (дата звернення 18.02.2018).

5. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Закон України «Про освіту». Від 23.05.1991 № 1060-XII [Електронний ресурс]/ – 1991. – Режим доступу: //

- <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. №2984 - III – [Електронний ресурс] – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
 3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. №40-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
 4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433-IV – [Електронний ресурс] – 2002. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
 5. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) від 03.11.1993 р. № 896 – [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
 6. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс] / – 2010. – Режим доступу:
<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>
 7. Козак Л.В. Педагогічна інноватика у розвитку нових напрямів освіти // Освітологічний дискурс, 2014, № 2 (6). С. 74-85. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687089.pdf>
 8. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
 9. Ігнатів О. Теоретико-методологічні основи педагогічної інноватики. Навчання і виховання обдарованої дитини: зб. наук. праць. 2013. Вип. 2. С. 94–104 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivoo_2013_2_14.
 10. Вакулєнко В.М. Види інновацій в освіті та їх класифікація. *Вісник національної академії Державної прикордонної служби України*. 2010. Вип. 4 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_4_4
 11. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. <https://mon.gov.ua/ua>
2. Educational Era. Створюємо освітні онлайн-проекти. <https://www.ed-era.com>

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційні педагогічні системи XXI століття»

Підписано до друку _____ Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. _____
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Набережна Січеславська, 18.